

Poezija na karnevalski, javni in intimni ravni

Dnevi poezije in vina *Letos v fokusu nemška poezija, častni gostje srbska pesnica Radmila Lazić, kitajski pesnik Bei Dao ter bolgarsko-nemški pisec Ilija Trojanow*

»Slovenija ima ob številnih drugih, manj profiliranih festivalih dva vrhunska literarna – eden je v Vilenici, drugi so Dnevi poezije in vina na Ptuj. Od države bi pričakovali, da po triindvajsetih letih, ko so Dnevi poezije in vina že davno potrdili svojo kakovost in ugled, primerljivo finančno podpre oba,« je ob predstavitvi letošnjega ptujskega festivala dejal njegov vodja Aleš Šteger.

PETER RAK

Sicer pa Dnevi poezije in vina nikakor niso vezani zgolj na Ptuj, letos se bosta poezija in vino dopolnjevala kar na šestdesetih lokacijah po vsej Sloveniji ter v sosednjem hrvaškem Varaždinu in avstrijski Potrni. Že včeraj se je začelo pesniško branje v Petanjcih, danes se nadaljuje v Ljutomeru, oba dogodka pa sta povezana z nemško-slovensko prevajalsko delavnico, Nemčija oziroma poezija v nemškem jeziku je letos pač v tako imenovanem fokusu festivala. V Slovenijo so ob tej priložnosti prišli izjemni avtorji, in sicer pesnici in dva pesnika, ki pišejo v nemščini: Monika Rinck, Birgit Müller-Wieland, Jan Wagner in José F. A. Oliver, ki skupaj s slovenskimi kolegi Milanom Deklevo, Miljano Cunta, Gregorjem Podlogarjem in Stanko Hrastelj ter prevajalko Amalijo Maček v Jeruzalemu, nedaleč od jezikovne meje med slovenskim in nemškim jezikom, prevajajo svoje tekste.

Nič manj pomemben ne bo obisk Jürgena Boosa, direktorja frankfurtskega knjižnega sejma. Še zlasti ker bo Slovenija leta 2022 častna gostja te največje svetovne manifestacije v založništvu, kot je Boos dejal ob lanskem podpisu

uradne pogodbe na ministrstvu za kulturo, pa ga je slovenska kandidatura najbolj prepričala tudi zaradi našega »edinstvenega odnosa do poezije«. Na Dneve poezije in vina pride šestnajst pesnic in pesnikov iz dvajsetih držav, ob evropskih so zastopane še Turčija, Egipt in Kitajska. Častni gostje so tudi letos trije, in sicer srbska pesnica Radmila Lazić, kitajski pesnik Bei Dao ter Ilija Trojanow, ki je bolj znan kot pisatelj in esejist, vendar se posveča tudi poeziji.

Trojanow, ki smo ga lahko doslej pri nas iz prevodov spoznali kot avtorja romana *Tajanje*, esejističnega dela *Odvečni človek* in monumentalnega potopisno-biografskega romana *Zbiralec svetov*, bo letos spisal tudi sedaj že tradicionalno pismo Evropi. V sodelovanju z Allianz Kulturstiftung iz Berlina sta bila dosedanja avtorja takšnega pisma flamski pisatelj Stefan Hertmans in švedska pesnica iranskega rodu Athena Farrokhzad, gre pa za izjemno odmeven projekt, saj pismo praviloma v celoti objavi večina evropskih vodilnih dnevnih časopisov. Namen je opozoriti na najbolj akutne aktualne evropske probleme, in sicer s »pretehtanim, pretanjenim in natančnim jezikom umetnosti«, kot se je izrazil Šteger. Ni dvoma, da bo tudi razmišljanje Trojanowa kritično, tako lahko sklepamo že po naslovu njegovega sestavka, ki se glasi *Evropa govori kot doktor Jekyll in ravna kot gospod Hyde*.

Nič manj ugleden častni gost festivala ni Bei Dao. To je sicer njegov umetniški psevdonim, ki pomeni Severni otok, gre pa nedvomno za enega najbolj vplivnih in globalno prepoznanih kitajskih

pisateljev in je pravzaprav ikona žive sodobne kitajske poezije. V sedemdesetih in osemdesetih je bil eden osrednjih predstavnikov tako imenovanih meglenih pesnikov, tedanjega avantgardnega gibanja, znanega po temni, pogosto prefinjeno zabrisani rabi jezika, ki je pomenila velik odmik od »uradnih« pesniških konceptov maoistične Kitajske. Med letoma 1989 in 2006 je živel v pregnanstvu v različnih evropskih državah in ZDA, po reformah pa se je lahko vrnil v Hongkong, kjer trenutno živi in poučuje na Kitajski univerzi. Kot je dejal Šteger, je izjemna čast, da ga lahko gostimo pri nas, ne nazadnje ob okrogli obletnici dogodkov na pekinškem trgu Tiananmen, zaradi katerih je emigriral.

Poezija Radmile Lazić je izrazito angažirana, svet nagovarja naravnost, brez dlake na jeziku, pogosto provokativno in ironično, šaljivo in uporniško, izrazito čustveno, a, kot pravi sama, nikoli patetično. Najraje se ukvarja s temami, ki se dotikajo tabujev, tako literarnih kot življenjskih, poleg bogatega pesniškega, proznega in esejističnega opusa pa je glede na svojo splošno angažiranost v zadnjih desetletjih odigrala pomembno vlogo v srbskem javnem življenju. Je veliko prevajana, v angleščino je njene pesmi prevajal njen dobri znanec pesnik Charles Simic, ki je bil leta 2012 tudi gost festivala Dnevi poezije vina. Ob pisani mednarodni udeležbi bosta slovenske pesniške barve predstavljala Miroslav Košuta in **Glorjana Veber**, po besedah Štegra pa ob prioriteti mednarodnega povezoovanja namenjajo dosti pozornosti tudi mlajšim pesnicam in pesni-

kom, ki bodo imeli veliko priložnosti, da se predstavijo, predvsem na prireditvi Mladi glasovi.

Festival, ki se z osrednjim programom začneja v sredo na Ptuju, bo tudi letos obsegal že tradicionalne sklope. Sem sodijo tako imenovana zasebna branja, ki pa tokrat ne bodo potekala le pri posameznikih na domu, temveč tudi v nekaterih podjetjih, zlasti tistih, ki se tako ali drugače ukvarjajo s pridelavo vina, in v domu upokojencev. V poeziji bo mogoče uživati od zajtrka ob kavi in rogljičku prek popoldanskih nastopov in velikih večernih branj, pripravili bodo pesniški slam in dobrodelni pesniški dvoboj, katerega izkupiček bodo namenili delovanju Gledališkega studia Ptuj. Ta studio je pomagal soustvarjati generacije ptujskih umetnikov in ustvarjalcev na številnih področjih, med njimi sta recimo Peter Srpčič, ki je danes režiser in direktor ptujskega gledališča, ter ne nazadnje Aleš Steger.

Glede na to, da je Ptuj karnevalsko mesto, bo v soboto potekala

promenada poezije, na kateri bodo ob pesnikih nastopili predstavniki domačih glasbenih in folklornih zasedb ter ulični umetniki, vse obiskovalce pa vabijo, da se jim pridružijo v maskah, pa čeprav ni pustna sobota. Ob poeziji bo seveda v ospredju vino, tokrat glede na programski fokus tudi iz nemških dežel. Tukaj so še otroški program, različni likovni in vizualni projekti ter nastopi glasbenih skupin, s katerimi se bo končeval večerni program na Vrazovem trgu in v Stari steklarski delavnici. Tako kot doslej organizatorji tudi letos pričakujejo okoli deset tisoč obiskovalcev, kar je glede na bralstvo in občinstvo, ki spremlja poezijo, zelo visoka številka.

Ob pisani mednarodni udeležbi bosta slovenske pesniške barve predstavljala Miroslav Košuta in Glorjana Veber.

VEČERI PRED DNEVI

Na tako imenovanih Večeri pred Dnevi, ki se bodo pred osrednjim dogajanjem na Ptuju začeli že jutri, bo mogoče prisluhniti poeziji, glasbenim nastopom in degustirati vino v Krškem, Radovljici, Selcah, Svetem Andražu v Slovenskih Goricah, Zgornji Kungoti in v Ljubljani oziroma kar na Ljubljani, saj bo del predfestivalskih dogodkov prvič potekal na ljubljanski Špici, sledil pa bo večerni dogodek s poezijo na ladjici.

Pisec Ilija Trojanow bo spisal tradicionalno pismo Evropi, katerega namen je opozoriti na najbolj aktualne probleme in ga praviloma objavi večina evropskih vodilnih dnevnih časopisov.

FOTO DNEVI POEZIJE IN VINA

Poezija Radmile Lazić svet nagovarja naravnost, brez dlake na jeziku.

Ikona žive sodobne kitajske poezije Bei Dao je bil eden osrednjih predstavnikov meglenih pesnikov.